

Päivähoitoyksikkö / toimipiste Päiväkoti Tuuli	Toimintakausi 2019 - 2020
Osoite Jasmiinikuja 3, 00320 Helsinki	
Puhelin 040-3343727	Sähköpostiosoite pk.tuuli@hel.fi
Päivämäärä jolloin esiopetuksen toimintasuunnitelma on käsitelty ja hyväksytty 6.11.19	Varhaiskasituksen aluepäällikön allekirjoitus ja nimenselvennys Keijo Räikkönen 6.11.19

<p>Oppimisympäristön ja pedagogisen toiminnan kuvaus (ryhmät, esiopetuksessa olevien lasten määrä, tilat, pedagogiset tai toiminnalliset ratkaisut ja painotukset)</p> <p>Tuulen esiopetusryhmässä on 14 lasta, joista osa tekee myös iltavuoroja. Esiopetuksen toiminta-aika on klo 9.00 – 13.00. Oppimisympäristö määräytyy ja muovautuu päivittäin lasten tarpeiden, ideoiden, toiminnan ja retkikohteen mukaan. Aloitamme päivän ulkoilulla useimmiten heti aamupalalta. Ulkoilemme ja liikumme päivittäin joko omalla pihalla, lähikentällä, puistoissa ja metsässä. Oma esiopetustilamme on päiväkodin salissa, jossa ruokailemme, lepäämme ja leikimme iltapäivisin. Kuitenkin koko Pikku-Huopalahden alue on oppimisympäristöämme, ja viikon struktuuri on rakennettu tältä pohjalta. Maanantaisin saamme käyttää Pikku-Huopalahden ala-asteen koulun luokkatilaa, ja uutta liikkumiseen inspiroivaa pihaa. Tämän myötä koulumaailma tulee kaikille lapsille tutuksi, ja etenkin Pikku-Huopalahden alasteella aloittaville lapsille siirtyä kouluun tulee olemaan hyvin jouheva. Yhteistyöprojektimme Viiripuiston kanssa on konkretisoitunut ja syventynyt niin, että saamme käyttää puiston monipuolisia sisätiloja aina tiistai-aamupäivisin. Tavoitteena on tehdä Viiripuiston tilat lapsille tutuksi, jotta siirtyä mahdolliseen koulun jälkeiseen iltapäivätoimintaan olisi helppo ja mukava. Keskiviikkoisin käytämme päiväkodin sisätiloja muiden ryhmien ulkoillessa. Tällöin saamme käyttöömmme runsaasti sisätilaa ja oppiminen tapahtuu tällöin erilaisten leikkien avulla. Leikkiryhmät muodostamme niin, että leikkiseura vaihtelee, ja lasten sosiaalinen verkosto laajenee. Torstaisin retkeilemme lasten toiveiden, ja toiminnan sisällön mukaisesti Pikku-Huopalahden ja kauden edetessä koko Helsingin alueella. Perjantaisin suuntaamme Pikku-Huopalahden nuorisotalolle, jossa on käytössämme mm. iso jumppasali ja kiipeilyseinä. Toiminnassa painottuvat reissueskarin luonteen mukaisesti erityisesti ryhmänä toimimisen taidot. Opettelemme päivittäin mm. liikennekäyttäytymistä ryhmänä, ongelmanratkaisutaitoja arjen yllättävissä tilanteissa liikenteessä, retkikohteissa ja päiväkodilla, turvataitoja (oma tila, fyysinen koskemattomuus), äänenkäytön hallintaa ja hillintää, sekä vastavuoroista kommunikaatiota.</p>
<p>Laaja-alainen osaaminen (mitä toimipistekohtaisia asioita ja toteuttamisen tapoja, miten lapset osallistuvat ja vaikuttavat toiminnan ja oppimisympäristön suunnitteluun?)</p> <p>Olemme luoneet selkeän struktuurin päiviin ja koko viikkoon, jotta lasten olisi helppo opetella arjen taitoja, keskittyä kulloinkin meneillään olevaan toimintaan ja ennakoida tulevia tapahtumia. Tavoitteenamme on saavuttaa sellainen keskustelukulttuuri, että lapsi kokee tulevaisuutensa kuulluksi ja uskaltaa ilmaista itseään ja toiveitaan. Lapset saavat kertoa tapahtumistaan, toiveistaan ja ajatuksistaan toiminnan suunnittelun, toteuttamisen ja tilojen käytön suhteen keskustelupiireissä ja myös spontaanisti päivän aikana. Tämän lisäksi havainnoimme lasten vapaita leikkitalanteita ja poimimme ideoita myös näiden havaintojen pohjalta. Tartumme herkästi lasten ideoihin ja työstämme näitä lasten mielenkiinnon kohteista nousevia teemoja laajemmiksi projekteiksi. Näin saamme harjoiteltua monipuolisesti oppimisen erilaisia osa-alueita lapsia koskettavien aihepiirien kautta. Lasten kokoukset ovat kiinteä osa toimintaamme. Kokousten avulla opettelemme kokouskäytäntöjä ja ennenkaikkea asioihin vaikuttamista ja toiminnan arviointia. Pääsemme kokousten kautta virallisemmin ja syvällisemminkin lasten toiveihin käsiksi. Kokouksissa jokainen saa ehdottaa mielenkiintonsa mukaisia, yhdessä vanhempien kanssa mietittyjä teemoja ja toiminnan muotoja. Keskustelemme lasten kanssa erilaisista vaihtoehdoista ja niiden toteuttamisen mahdollisuudesta. Demokratian periaatteiden mukaisesti äänestämme sitten esimerkiksi retkikohteista tai toiminnan aihepiireistä. Pyrimme näin välittämään lapselle tunteen, että hänen mielipiteensä on merkittävä ja että hänellä on mahdollisuus vaikuttaa sekä omiin, että koko ryhmän yhteisiin asioihin. Lasten kokouksissa lapset opettelevat myös antamaan palautetta ja arvioimaan jo toteutunutta toimintaa.</p>

Oppimiskokonaisuudet, teemat, projektit

Oppimiskokonaisuuksien suunnittelun ja toteuttamisen lähtökohtana on, että teemat ja projektit lähtevät lasten tarpeista, ne koskettavat lasta ja ovat heitä motivoivia. Tartumme herkästi lasten ideoihin sisällön tarkemman suunnittelun ja toiminnan toteuttamisen suhteen (mm. lasten kokoukset). Suunnitelma jättää tilaa sille, että voimme tarttua myös spontaanisti lasten ajatuksista, arjesta ja toiveista lähteviin aihepiireihin. Työstämme näistä lasten (ja huoltajien) toiveista lähtevistä ideoista laajempiakin oppimiskokonaisuuksia. Liikunnan lisääminen on osa laatulupaustamme ja se palvelee hyvin myös toiminnallisen ryhmämme tarpeita. Liikumme päivittäin joko läheisellä hiekkakentällä suunnitelman mukaisesti, tai vapaammin Viiripuistossa. Syys- ja lokakuun ajan keskityimme tutustumaan eri yleisruheilulajeihin Dohan MM-kilpailujen hengessä. Tämä projekti huipentui Pikku-Huopalahti-maratoniin ja kokopäiväretkeen Eläintarhan urheilukentälle. Lisäksi teemme spontaanisti muun toiminnan lomassa pienissä sisätiloissa helposti toteutettavia psykomotorisia harjoituksia (MOPA-motoriikka paremmaksi). Nämä ovat sisällöltään havainto- ja hienomotorisia, karkeamotoriikkaa, reaktiokykyä ja liikerytmiä kehittäviä harjoituksia sekä rentoutuksia. Tutustumme myös kirjaimiin motoriikan kautta. Kirjaimet teipataan lattiaan tai piirretään hiekkaan/lumeen ja liikutaan viivaa pitkin eri tyyliellä oikeassa kirjoitusunnassa.

Toiminnan dokumentointi ja arviointi

Kuvaamme työskentelyprosesseja ja tuotoksia lasten kanssa. Kuvat toiminnasta ovat näkyvillä eteisessä lapsille ja huoltajille. Lisäksi kuvia liitetään myös lasten kansioihin eli portfolioihin. Lasten kanssa arvioimme toimintaa yhdessä keskustellen sekä spontaanisti vapailla hetkillä ja yhteisesti virallisemmin lasten kokouksissa. Lasten kokousten anti kirjataan aina ylös ja pöytäkirja välitetään huoltajille. Lisäksi koko ryhmä voi saada yhteisen ison hymynaaman esiopetustilan seinälle kollektiivisen onnistumisen merkiksi. Kun yhteisiä hymynaamoja on ansaittu kymmenen, pidämme hymyjuhlat, joiden sisällön suunnittelemiseen lapset aktiivisesti osallistuvat. Lapset saavat myös kuvata iPadilla tai puhelimella mieluisia leikkejään ja leikkipaikkojaan ja retkillä heitä eniten kiinnostavia kohteita. Näin saamme näkyviksi lasten toiveet, ja mielenkiinnon kohteet ja arvokasta tietoa myös toiminnan suunnittelua sekä arviointia varten.

Huoltajien osallisuus

Pyrimme luomaan avoimet ja luottamukselliset välit huoltajien kanssa. Keskustelemme heidän kanssaan päivittäin tuonti- ja hakutilanteissa. Tarkempi tieto tulevan viikon toiminnasta ja aikatauluista lähetetään huoltajille tekstiviesteitse edellisellä viikolla. Sama informaatio löytyy myös eteisen ilmoitustaululta kirjattuna. Toimintaa pyritään tuomaan mahdollisimman näkyväksi huoltajille eteisen/ryhmätilan seinällä olevien valokuvien avulla. Huoltajat saavat tietyn väliajoin myös infokirjeen muodossa koosteen kuluneista viikoista, ja meneillään olevista ja tulevista teemoista. Vanhempainillassa 10.9.2018 huoltajilla oli mahdollisuus keskustella kanssamme toiminnasta ja sen toteuttamisesta. Huoltajilta on myös kirjallisesti kysely toiveita ja lasten mielenkiinnon kohteita esiopetusvuoden toimintaa ajatellen, ja he saavat esittää toiveita läpi koko toimikauden. Jokaiselle lapselle laaditaan Lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma (LEOPS) yhdessä huoltajien ja esiopetuksesta vastaavan varhaiskasvatuksen opettajan kanssa. Leops-keskustelussa vanhemmilla on mahdollisuus esittää toiveitaan ja antaa palautetta lapsensa esiopetukseen liittyen.

Yhteisöllinen oppilashuolto

(opetusryhmien hyvinvointi, kiusaamisen ehkäisy, sukupuolten tasa-arvo)

Oppilashuolto on lapsen fyysisestä, psyykkisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista huolehtimista, ja hyvinvointia uhkaavien tekijöiden ehkäisemistä. Kannustus ja positiivinen ilmapiiri sekä ryhmän lasten, että aikuisten kesken lisää turvallisuuden- ja yhteenkuuluvuudentunnetta ja luo osaltaan hyvät edellytykset oppimiselle. Lapsen kuuleminen, tasa-arvo, hyvä kohtelu ja aikuisen läsnäolo ovat laatulupauksiamme. Pidämme kasvatus- ja opetustyömme lähtökohtana sitä, että jokainen lapsi kokee olevansa tärkeä ja arvostettu omana itsenään. Kiusaamisen ehkäisemiseksi on yhteisesti lasten kanssa sovittu säännöt, joista keskustellaan ja joita opetellaan noudattamaan. Kiusaamiseen puututaan aina ja konfliktitilanteet selvitetään rakentavasti yhdessä lasten kanssa. Hyödynnämme tarvittaessa soveltavin osin myös Miniverson sovittelu-menetelmää.

<p>Eri kieli- ja kulttuuritaustaisten lasten suomi toisena kielenä opetuksen järjestelyt ja äidinkielen tuki Kehitämme kokonaisvaltaisesti lasten kielellistä tietoisuutta ja sanavarastoa, jotta he pystyisivät ilmaisemaan itseään suomen kielellä. Pyrimme luomaan toisia kunnioittavan ja vuorovaikutukseen perustuvan ilmapiirin, jotta jokainen lapsi kokee olevansa tärkeä. Arvostuksen kautta lapsi saa vahvistusta myös omalle kulttuuri-identiteetilleen. Aikuinen on mallina arjen vuorovaikutustilanteissa, tarpeen mukaan leikeissä sanoittamassa ja tukena ystävyyssuhteiden muodostamisessa. Leikkihetkillä jakaannumme aina pienryhmiin, jotka osaltaan tukevat lapsen suomen kielen taitojen kehittymistä. Pienen ryhmän jäsenenä lapsen on helpompi harjaantua kuuntelemaan, kertomaan ja ilmaisemaan toiveitaan ja ajatuksiaan suomen kielellä. Varhaiskasvatuksen suomi toisena kielenä opettaja (S2) on tarvittaessa tukenamme kartoittamassa lasten suomen kielen taitotaso. LEOPS:iin kirjataan kaksikielisyyden suunnitelma, jossa kuvataan lapsen suomen kielen taitotason ja yksilöllinen kielen tukemisen suunnitelma. Hyödynnämme myös Ota Koppi-ohjelmaa toiminnan suunnittelussa.</p>	
<p>Perusopetukseen valmistavan opetuksen järjestelyt esiopetuksessa Valmistavaa opetusta annetaan 4h/viikko. Opetus tapahtuu sekä pedagogisesti suunnitelluissa pienryhmissä, että koko ryhmän toimintaan nivoutuen. Valmistavan esiopetuksen opinto-ohjelma kirjataan lapsikohtaiseen oppimissuunnitelmaan.</p>	
<p>Yleistä, tehostettua ja erityistä tukea saavien lasten esiopetuksen järjestelyt Jokaisen lapsen osalta käydään alkusyksystä LEOPS-keskustelu (lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma), jossa kartoitetaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen tarpeita ja tulevaa koulupolkua. Tehostettua tukea tarvitsevien lasten osalta LEOPS:iin kirjataan suunnitelma, joka parhaiten tukee lapsen kasvua ja oppimista. Erityistä tukea saavien lasten osalta kirjataan lapsen henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma (HOJKS). Tehostettua ja erityistä tukea saavien lasten osalta keskusteluihin otetaan tarvittaessa mukaan lapsen tuen tarpeen mukainen moniammatillinen tiimi. Keskustelujen pohjalta lapselle tehdään yksilöllisiä tarpeita tukeva suunnitelma, jotta voidaan taata se, että lapsi tulee kohdennetusti saamaan tarvitsemaansa tukea. Tarvittaessa voimme toteuttaa erityisen tuen suunnitelmia myös yksilöllisesti, tilanteesta ja toiminnan sisällöstä riippuen joko lastentarhanopettajan tai lastenhoitajan toimesta.</p>	
<p>Moniammatillinen arvontikeskustelu (keskusteluun osallistuvat päiväkodin johtaja, lastentarhanopettaja, kiertävä erityislasterhanopettaja, tarvittaessa suomi toisena kielenä -opettaja, neuvolan terveydenhoitaja tai muu asiantuntija) Päiväkodin johtaja Sari Järviluoto, S2-lastentarhanopettaja Riitta Hakkarainen, kelto Mirja Häyrynen ja esiopetuksesta vastaava Ito Katja Karisalmi</p>	<p>Keskustelun päivämäärä Marraskuu 2019</p>
<p>Esiopetuksen ja perusopetuksen välinen yhteistyö (yhteistoimintasuunnitelma) Yhteistoimintasuunnitelma päivitettiin Pikku-Huopalahden ala-asteella.</p>	<p>Suunnitelman päivämäärä 9. ja 12.9.2019</p>
<p>Muut yhteistyötahot Kulttuuri- ja liikuntatoimen edustajat, Pikku-Huopalahden lastenkirjasto, lähialueen terveysasemien terveydenhoitajat, puheterapeutit, lastensuojelu, kelto ja S2-lastentarhanopettaja.</p>	